

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 08 вересня 2020 року № 24-1

м. Київ

Про розгляд Звіту про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2019 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України “Про Рахункову палату” розглянуто Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2019 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету.

За результатами розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Наданий Рахунковій палаті Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2019 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету (далі – Звіт ФДМУ) в цілому висвітлює виконання Фондом у 2019 році повноважень, визначених Законом України від 09.12.2011 № 4107 “Про Фонд державного майна України”, проте цей документ не затверджено рішенням колегії Фонду державного майна України (далі – Фонд), що є недотриманням вимог наказу Фонду від 31.07.2018 № 1018.

Звіт ФДМУ містить основні показники діяльності Фонду у сфері приватизації, оренди, управління корпоративними правами держави, державним майном, а також законодавчого забезпечення.

При складанні Звіту ФДМУ Фондом не забезпечено достовірності окремих показників: надходження до державного бюджету від приватизації державного майна, кількість прийнятих в управління протягом року єдиних майнових комплексів державних підприємств, кількість нерухомого майна, що тимчасово не використовується у господарській діяльності підприємств та може бути передано в оренду.

Через недотримання затверджених наказом Фонду від 31.07.2018 № 1018 Методичних рекомендацій окремі розділи Звіту ФДМУ мають ряд недоліків: не висвітлюються проблемні питання в сферах, що належать до

повноважень Фонду, та шляхи їх вирішення, що не дає можливості здійснити всебічну оцінку результатів діяльності Фонду.

2. Аналіз стану забезпечення Фондом надходжень до державного бюджету за визначеними напрямками роботи свідчить про погіршення фінансових результатів протягом останніх трьох років (у 2019 році Фонд перерахував до державного бюджету загалом 2,94 млрд грн, що на 0,42 млрд грн (на 12,5 відс.) менше, ніж у 2018 році (3,36 млрд грн), та на 2,42 млрд грн (на 45,2 відс.) менше, ніж у 2017 році (5,36 млрд гривень)).

При оцінці задекларованого “чистого прибутку” держави Фондом не враховано, що невиконання завдань із приватизації державного майна збільшило навантаження на державний бюджет. Невиконаний Фондом на 16 400,0 млн грн показник надходжень (код класифікації фінансування бюджету 500000 “Надходження від приватизації державного майна”) від приватизації державного майна покрито за рахунок збільшення запозичень, що призвело до зростання державного боргу та, відповідно, додаткових витрат державного бюджету з його обслуговування.

3. Фондом у 2019 році не забезпечено дієвих заходів з виконання передбачених Законом України “Про Фонд державного майна України” повноважень щодо продажу державного майна в процесі приватизації (в тому числі ефективного контролю на всіх стадіях), належного контролю за використанням майна, переданого в оренду, виконанням договорів оренди державного майна та відповідними надходженнями до державного бюджету.

3.1. Упродовж 2019 року план з надходжень від приватизації державного майна не виконувався. Окрім того, внесеними змінами цей план зменшено у 24 рази – з 17,1 млрд грн до 700 млн гривень. За результатами 2019 року цей план Фондом не виконано на 150,47 млн грн, або 21 відс., що призвело до недоотримання державним бюджетом вказаної суми. До державного бюджету надійшли кошти лише від продажу об’єктів малої приватизації – 549,52 млн гривень.

Зазначене зумовлено неоголошенням Фондом у 2019 році жодного конкурсу із продажу об’єктів великої приватизації. Обставинами, які перешкождали організації продажу об’єктів великої приватизації, Фондом вказано невизначення Урядом радників для надання послуг з підготовки до приватизації об’єктів, а також порушення попередніми органами управління державним майном строків передачі об’єктів до сфери управління Фонду. Це спричинено неналежною взаємодією Фонду з центральними органами виконавчої влади з питань виконання основних функцій та завдань Фонду.

3.2. Забезпечення надходжень від сплати підприємствами дивідендів та перерахування частини чистого прибутку на загальну суму 0,8 млрд грн хоча і становить 131,8 відс. плану, проте майже удвічі менше минулорічних надходжень.

3.3 Надходження коштів від оренди державного майна до державного бюджету забезпечено в розмірі 1 554,898 млн грн, або 129,57 відс. плану. Дані Звіту ФДМУ не дають можливості проаналізувати збільшення доходів державного бюджету з урахуванням кількості договорів оренди станом на

31.12.2019 (17467) та порівняно з показником станом на 31.12.2018 (17311). При цьому надходження за підсумками 2019 року від оренди нерухомого майна бюджетних установ відображено в сумі 229,353 млн грн, хоча кількість чинних договорів зросла: у 2018 році – 16 938, у 2019 році – 17 091.

4. Аналізом окремих розділів Звіту ФДМУ встановлено невідповідність наведених даних. Так, за даними Звіту ФДМУ у 2019 році до державного бюджету перераховано 549,47 млн грн надходжень від приватизації, тоді як за даними Річного звіту про виконання Державного бюджету України за 2019 рік, розміщеного на сайті Державної казначейської служби України, такі надходження становили 549,52 млн грн, різниця – 0,05 млн гривень. Про різницю в обсягах надходжень у Звіті ФДМУ не зазначено, пояснень не наведено.

У підрозділі 1.3 “Продаж об’єктів малої приватизації” Звіту ФДМУ загальна сума надходжень від приватизації об’єктів малої приватизації зазначена в обсязі 659 975,6 тис. грн, при цьому у додатку 3 до Звіту ФДМУ загальна сума надходжень становить 622 122,1 тис. грн, різниця – 37 853,5 тис. гривень.

Згідно зі Звітом ФДМУ відповідно до розпорядчих документів Уряду, вказаних на стор. 27 Звіту ФДМУ, Фонду передано функції управління 72 єдиних майнових комплексів державних підприємств (далі – ЄМК ДП) у зв’язку з прийняттям рішень про їх приватизацію. Водночас зазначеними розпорядженнями Уряду у 2019 році мало бути передано 25 ЄМК ДП, у 2020 році – 19.

У Звіті ФДМУ зазначається, що відомості про більш ніж 6 000 потенційних об’єктів оренди опубліковані на сайті Фонду, проте згідно з розміщеною на офіційному сайті Фонду Інформацією про об’єкти державної власності, щодо яких прийнято рішення про передачу в оренду, які станом на 01.02.2020 перебували у переліках цілісних майнових комплексів підприємств та їх структурних підрозділів і нерухомого майна, що може бути передано в оренду, таких об’єктів лише 4 262.

Також за даними Звіту ФДМУ станом на 01.01.2020 бездокументарну форму існування акцій мали 112 АТ, з яких 58 держава є держателем контрольного пакета акцій. Наведені Фондом звітні дані не відповідають даним розміщених на офіційному сайті Фонду реєстрів корпоративних прав держави станом на 27.12.2019 та 03.01.2020, відповідно до яких таких товариств 158.

5. Наведені у Звіті ФДМУ дані про реалізацію протягом 2019 року 373 об’єктів малої приватизації, з яких 250 (понад 67 відс. загальної кількості) реалізовано зі зниженням стартової ціни (у деяких випадках на 50 відс.), та, як наслідок, отримання доходів на 90 відс. менше від визначеної стартової ціни лотів (220,0 млн грн замість 244,8 млн грн), свідчать про можливе завищення стартової ціни, інвестиційну непривабливість об’єктів, що призвели до необхідності подальшого застосування аукціонів зі зниженням стартової ціни та покрокового її зниження (голландська модель).

6. При аналізі у Звіті ФДМУ даних окремого Реєстру корпоративних прав держави, порядок формування і ведення якого визначено постановою Кабінету Міністрів України від 29.10.2003 № 1679 на виконання вимог статті 171 Господарського кодексу України, Фондом не враховано, що у 2012 році цю статтю Господарського кодексу України вилучено.

7. Протягом 2019 року Фондом не забезпечено виконання вимог Порядку ведення єдиної бази даних звітів про оцінку, затвердженого наказом Фонду від 17.05.2018 № 658, щодо доступу до Єдиної бази даних звітів про оцінку шляхом реєстрації та ідентифікації (автентифікації) нотаріусів або осіб, які вчиняють дії щодо операцій з відчуження об'єктів рухомого майна, та суб'єктів оціночної діяльності (оцінювачів) із застосуванням виключно засобів кваліфікованого електронного підпису чи печаток, які мають вбудовані апаратно-програмні засоби, що забезпечують захист записаних на них даних від несанкціонованого доступу, безпосереднього ознайомлення із зазначенням параметрів особистих ключів та їх копіювання.

У Звіті ФДМУ не окреслюються проблемні питання, пов'язані з джерелами фінансування робіт з приєднання інформаційно-телекомунікаційної системи сервісу внесення інформації до інтегрованої системи електронної ідентифікації, забезпеченням подальшої безперебійної роботи Єдиної бази звітів про оцінку та захисту її інформації тощо.

8. Аналіз даних Звіту ФДМУ засвідчив, що протягом 2019 року законодавчого оновлення відповідно до сучасних економічних умов процесів приватизації та управління об'єктами державної власності Фондом не завершено, оскільки чотири законопроекти, розроблені Фондом, так і не внесено на розгляд Верховної Ради України. Окрім того, нормативно-правові акти, пов'язані із діяльністю Фонду, не подано до Кабінету Міністрів України, зокрема проект постанови “Деякі питання вдосконалення управління об'єктами державної власності”.

9. Фондом неповною мірою виконано рекомендації (пропозиції) Рахункової палати за результатами попереднього контрольного заходу. Конкретні пропозиції щодо врегулювання окремих положень правових актів у сфері приватизації державного майна продовжують опрацьовуватися Фондом за участі заінтересованих органів влади. Інформація Фонду щодо забезпечення дієвого контролю за відповідністю даних про об'єкти, виставлені на продаж, що вноситься регіональними відділеннями Фонду до електронної системи “Прозорро.Продажі”, не є змістовною.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2019 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, затвердити.

2. Про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2019 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, поінформувати Верховну Раду України.

3. Звіт Рахункової палати про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2019 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, і рішення Рахункової палати надіслати **Комітетові Верховної Ради України з питань економічного розвитку** та рекомендувати розглянути на засіданні.

4. Відомості про результати аналізу у формі рішення Рахункової палати надіслати **Кабінетові Міністрів України** і рекомендувати доручити Фонду державного майна України:

– забезпечити обґрунтованість щорічного планування показників надходжень від приватизації державного майна та виконання запланованих показників;

– забезпечити детальний аналіз нормативно-правових актів у сфері приватизації державного і комунального майна, управління об'єктами державної власності, формування та ведення Реєстру корпоративних прав держави з метою оновлення з урахуванням сучасних економічних умов та розглянути питання про внесення відповідних змін до цих актів;

– розробити і подати Кабінетові Міністрів України пропозиції щодо внесення змін до Закону України “Про Фонд державного майна України” у частині вдосконалення взаємодії з іншими органами влади та положень про наглядову раду з питань оціночної діяльності.

5. Рішення та Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2019 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, та рішення Рахункової палати надіслати **Фонду державного майна України** і рекомендувати забезпечити:

– розгляд звіту на засіданні колегії, як це передбачено Методичними рекомендаціями щодо складання річного звіту та щоквартальної аналітичної довідки про роботу Фонду та хід приватизації державного майна, затвердженими наказом Фонду від 31.07.2018 № 1018;

– при складанні звітів за наступні роки повноту і достовірність інформації та даних, окреслення проблемних питань у сферах, віднесених до повноважень Фонду, чітке дотримання структури звіту, визначеної Методичними рекомендаціями щодо складання річного звіту та щоквартальної аналітичної довідки про роботу Фонду та хід приватизації державного майна, затвердженими наказом Фонду від 31.07.2018 № 1018;

– дієвий контроль за щорічним досягненням запланованих показників надходжень від приватизації державного майна;

– детальний аналіз Методичних рекомендацій щодо складання річного звіту та щоквартальної аналітичної довідки про роботу Фонду та хід приватизації державного майна, затверджених наказом Фонду від 31.07.2018 № 1018, та за необхідності внесення змін;

– усунення виявлених Рахунковою палатою недоліків.

6. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2019 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, оприлюднити на офіційному вебсайті Рахункової палати.

7. Доручити члену Рахункової палати Івановій І. М. у порядку, встановленому Законом України “Про Рахункову палату” та Регламентом Рахункової палати, затвердженим рішенням Рахункової палати від 28.08.2018 № 22-7, представляти Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2019 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, у Верховній Раді України, інших органах державної влади та засобах масової інформації.

8. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Іванову І. М.

Голова Рахункової палати

В. В. Пацкан